

I JORNADA D'INTERCANVI SOBRE LES UNITATS DE SUPORT A L'EDUCACIO ESPECIAL

El Departament d'Educació en la línia de potenciar l'escola inclusiva, al llarg d'aquests darrers tres anys està posant en marxa el que s'anomena unitats de suports a l'educació especial (USEE). Les unitats de suport a l'educació especial (USEE) són recursos als centres, per afavorir la participació de l'alumnat amb necessitats educatives especials en entorns escolars ordinaris, amb el compromís de la comunitat educativa per avançar cap a una escola per a tothom. Es també, l'oportunitat de buscar noves formules i metodologies de treball, que permetin atendre millor la diversitat, amb l'ajuda de dos professionals dins l'aula ordinària.

OBJECTIUS I FINALITATS

Des del Servei Educatiu del Tarragonès i amb la col·laboració de la Inspecció Educativa es va dur a terme el dia 10 de juliol una jornada de reflexió i intercanvi entre tots els centres que disposen d'USEE, amb la finalitat de poder compartir experiències, inquietuds i formar una xarxa de col·laboració, tot cercant bones practiques i formació compartida per avançar en la millora de l'escola inclusiva.

Van participar un centenar d'assistents entre equips directius, professionals de les USEE, professionals de les aules ordinàries dels centres que disposen d'USEE i els professionals dels EAP.

La jornada va constar de dues parts, una part, més teòrica amb la col·laboració de la psicopedagoga Teresa Huguet, formadora i assessora del Departament d'Educació que va exposar a grans trets i de manera molt viscuda i practica com "Aprendre junts a l'aula, en una proposta inclusiva". Va donar eines i mostrar experiències concretes de centres, on el treball compartit de dos professors a l'aula pot ser beneficiós per introduir metodologies de treball cooperatiu, de programació multinivells i nous enfocaments per afrontar els nous reptes d'atenció a la diversitat.

La segona part de la jornada, va ser la distribució en grups de debat i d'intercanvi, dels professionals dels diferents centres, amb la reflexió d'exposar cada centre com està organitzat i quines han estat les avantatges i les dificultats de tirar endavant l'alumnat, amb més barreres per l'aprenentatge i la participació. Cada grup de debat va ser autònom, comptava amb la moderació i l'animació dels professionals de l'EAP.

Seguidament hi va haver la posada en comú de cada un dels grups amb el recull de totes les aportacions, que intento resumir en els apartats exposats a continuació.

PUNTS FORTS DE LES USEE

Aquells aspectes més rellevants que es van tractar en els diferents grups i que van ser

considerants com avantatges del recurs USEE en els centres van ser:

- El recurs de l'USEE, és bo, tant per l'alumne amb necessitats educatives especials, com per la resta del alumnat. Implica un canvi positiu per a tot el grup classe i l'escola ja que ajuda a percebre, acceptar i conviure amb les diferències.

- A nivell social, l'escola inclusiva, és un reflex de la realitat de la societat: diversa, i plural...i com a tal, afavoreix la incorporació per part dels alumnes de valors actitudinals i normalitzadors, no segregadors i d'exclusió.

- Les USEE afavoreixen en el si del centre, la reflexió amb tot el claustre i la Comunitat Educativa .

- Es important que l'equip directiu s'impliqui en tot el procés de demanda i funcionament de l'USEE en el centre, i hagi una forta implicació del claustre.

- Es més fàcil la inclusió, en aquells centres que s'inicien de nou i neixen amb aquesta filosofia, establint com a línia de centre i com a projecte educatiu .

- La docència compartida, ajuda a realitzar millores a nivell d'aula, de centre i de tracte amb les famílies.

- Provoca canvis en l'estructura metodològica i organitzativa, amb el treball dels especialistes, en el moment que es treballa junts dins l'aula.

- Proporciona i facilita el treballar per projectes i millora les metodologies que això fa beneficiar-se a tot el grup classe i a la seva cohesió com a grup.

- S'atén millor la diversitat dins la mateixa aula ordinària que fora.

- Es pot aprofitar la sisena hora com a tallers heterogenis.

- Els pares de l'alumnat amb necessitats educatives especials, viuen la situació de millor manera i més normalitzada.

- La resta de famílies aprenen a ser més inclusives, tot i que en un principi hi pot haver certa negació.

- S'acaba pensant en cada nen/a com a proposta d'ensenyament personalitzat. La

implicació en l'alumnat més afectat, fa que la creativitat del docent en la realització de materials adaptats, i atractius es generalitzi d'aquests, a altre alumnat amb menys necessitats .

- S'aprofita el temps de treball en petit grup, per l'adquisició d'instruments que puguin aplicar dins l'aula ordinària. Els materials s'adapten amb l'idea de facilitar el treball autònom sobretot per l'alumnat menys afectat.

- L'USEE proporciona suport al professorat i a l'alumnat.

- El currículum queda en segon pla i passa al primer pla l'aprendre a aprendre, i aprendre a conviure.

- No es dona tanta importància al diagnòstic, sinó al com aprèn i que necessita per reduir les barreres a l'aprenentatge i la participació.

- La inclusió no és un estat , és un procés.

- L'USEE és una oportunitat pel centre, per compartir un projecte i per l'augment de recursos humans en que s'ha dotat al centre.

PUNTS FEBLES O BARRERES

Tot i les moltes avantatges i suports que suposa una USEE al centre educatiu, també es van analitzar en el debat, aquells aspectes més negatius i amb més dificultats d'afrontar i que a la vegada ens poden

ajudar a evitar a mesura que es vagi generalitzant, la implantació de noves USEE. Entre aquests punts podem destacar:

- Estudiar mot bé on són les necessitats i treballar prèviament amb el claustre. El fet de posar una USEE en un lloc, on no s'està preparat per rebre-la , pot ser un punt molt negatiu.

- No treballar l'acollida prèviament en els centres que s'ha d'implantar una USEE amb formació, reflexió i sensibilització.

- Més dificultats en centres molt arrelats i on el professorat ja segueix rutines i línies preestablertes. Amb actitud reticents als canvis.

- Molts professionals no entenen encara que és la inclusió. Costa compartir entre tot el professorat, el mateix significat del llenguatge .

- Crea angoixes, pors, inseguretats, a determinat professorat, que es pot ajudar a superar amb formació i informació, sensi-

bilització i reflexió.

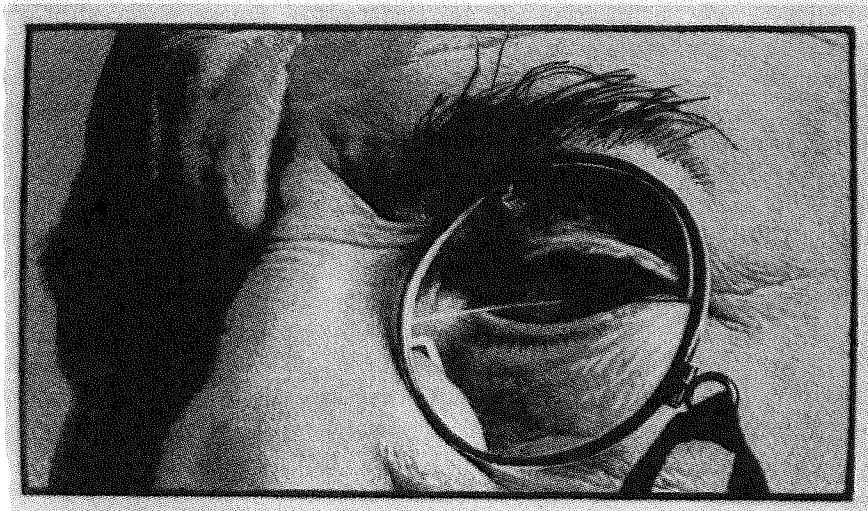
- Es fan necessàries més coordinacions, que no sempre són fàcils, en els IES per l'estructura organitzativa i en els CEIP per la sisena hora. Per a un bon funcionament de l'USEE és vital la importància de la coordinació de totes les parts: tutors, professors, pares i mares, EAP..

- Manca de temps previ per elaborar recursos materials adaptats i formes d'interacció per l'atenció a la diversitat.

- El treball compartit costa, entrar en la dinàmica de dos professors a l'aula i buscar altres noves metodologies, no és tasca fàcil .

- Triar els tutors i equips docents d'aquests alumnes, cal una mentalització i sensibilització dels mateixos (un canvi de "xip").

- No caure en el parany de sobreprotegir l'alumnat, creant-los dependències dels recursos en lloc d'ajudar-los a ser més au-

tònoms.

- Dificultats per la manca de recursos dins l'espai del menjador escolar.

- Pensar que el fet de disposar d'una USEE, els vindran alumnes amb nee de fora la zona o sector.

- Manca formació específica pels educadors i auxiliars d'educació especial.

- A mesura que avances en cursos i continguts curriculars, el cycle mitjà i superior si el nivell de competències de l'alumnat és molt allunyat de la resta de companys es fa més difícil el treball dins l'aula.

- Treballar la cultura de l'avaluació en una escola inclusiva, manca formació i línies concretes sobre l'acreditació, l'avaluació i la promoció.

- Quan la informació a l'AMPA referent a les USEE , sols l'ha dona l'equip directiu, pot sentir-se sol i necessitar el recolzament del Departament .

- Posar alumnat amb perfil conductual en

les USEE, quan aquest no és el seu recurs.

- Manca sortides inclusives després de l'ESO.

- Cal treballar perquè la societat sigui més inclusiva en general.

RESUM DE CONCLUSIONS I PROPOSTES

- Bona formació i sensibilització abans de funcionar l'USEE.

- Reflexionar dins del centre sobre la inclusió i l'atenció a la diversitat.

- Els recursos d'atenció a la diversitat cal emprar-los bé i optimitzar-los. No per tenir més recursos es fa millor la feina.

- Cal fer canvis en la pràctica docent, i per això manca formació en general i especialment als tutors de les aules ordinàries.

- Generalitzar formació a tot el professorat del claustre sobre noves metodologies que funcionen millor per atendre la diversitat com treball per projectes, treball cooperatiu....

- Formació específica per als educadors de les USEE.

- Crear una xarxa entre totes les persones que treballen en USEE i tots els centres que en disposen d'elles.

- Fer un banc de recursos dins la pròpia escola, i en la zona o portal d'educació.

- Important que hi hagi una implicació de l'EAP, Inspecció i

equip directiu en el centre on s'implanta una USEE.

- Que els centres que ja disposen d'USEE puguin pilotar o tutoritzar altres que s'inicien.

- Es necessiten orientacions clares respecte a l'avaluació , promoció i acreditació.

- Vetllar perquè en la formació i selecció del nou professorat i en els plans d'estudis universitaris es tingui en compte la inclusió i el que representa.

- Ampliar la inclusió a nivell interdepartamental: estudis no obligatoris, Departament de Treball, Universitats...de la jornada vaig realitzar un recull de les opinions dels nous grups de debat, en tres grans blocs, els punts forts que aporten als centres aquests recurs, els punts febles que caldria veure com millorem i les conclusions.

Josefina Masip Tarragó